ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
ХАРХОРУМ МУЗЕЙ
Ганган-Орхон баг, Хархорин сум, Өвөрхангай аймаг, 62099
Утас: 7032 7979, Факс: (976) 7032 7810,
Цахим шуудан: info@kharakhorummuseum.mn

2026.07.29 № 80

танай _____-ны №_____-т

Тэмдэгтэй!
- Нэтэх!
- Сарыун фарсаг, танена цуулех.
8-10/vat.
2026

СОЁЛЫН ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ
ТӨВД

Хархорум музейн "Үнэт дурсгалт зүйлийн зэрэглэлд нэр дэвшүүлэх дурсгал"-ын саналыг маягтын дагуу бэлтгэн хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хавсралт..4...хуудастай.

ЗАХИРАЛ Т. БАЯРАА

ИРЖ0002 5310717

D: Alban bichig A5

Хархорум музейн “Үнэт дурсгалт зүйлийн зэрэглэлд нэр дэвшүүлэх” дурсгалын жагсаалт

2026 оны 07 сарын 29 өдөр

/д	Үзмэрийн нэр	Хувийн дугаар	Тоо ширхэг	Хэмжээ	Журмын 2.1.6 (УБМС-ийн дугаар)	Журмын 2.1.5 (Судлагдсан сурталчлагдсан байдал)	Саналын үндэслэл
	Хөх цагаан таваг	ХХМ2014.1.13	1	Жин:1130гр Өндөр: 5 зу: 0.4 см Голч:29.5 см Ёроол Диаметр:21 см	ХД0022889	1. Д.Болдхуяг: Нүүдэлчдийн хэрэглэж байсан шаазан эдлэлийн тухай дахин өгүүлэх нь. 233-251-р тал. Археологийн судлал 2004. Tomus II (XXII) 2. Д.Болдхуяг: вааран савны нэр томьёоны асуудалд. 233-251-р тал. Археологийн судлал 2004. Tomus XXI, F. 15, 143-р тал 3. У.Эрдэнэбат. “Дундад зууны нүүдэлчдийн хэрэглэж байсан шаазан эдлэлийн тухай” Археолгийн судлал. Tomus XIX .F.146 135-145-р тал. 4. У.Эрдэнэбат. “Хархорумын шаазан эдлэлийн хоёр даршийг судалсан тухай” Археологи, Антропологи, Угсаатан судлал, МУИС-ийн эрдэм шинжилгээний бичиг. 2002. № 187 (13) 3-30-р тал 5. У.Эрдэнэбат, Хархорум хотын тууриас илэрсэн шаазангийн тухай “Монголын эртний нийслэл Хархорум” 2018 он номын 270-280-р тал 6. Хархорум хотын тууриас илрүүлсэн шаазангуудын тухай “Эрмитаж дахь Хархорум хотын өв” 2018 он номын 49-194-р тал 7. Л.А.Евтюхова. Керамика Кара-Корума. “Древнемонгольские города”. М. 1965 стр. 216-273-р тал 8. Б.Оюунчимэг, “Хархорум музейд хадгалагдаж буй зарим шаазан	Хархорум хотын тууриас 1978 онд олдсон Чин-хуа хийцийн хөх хээтэй шаазан тавгийг археологич Н.Сэр-Оджав ШУА-ийн Археологийн хүрээлэнд хүлээлгэн өгсөн ба 2010 онд Хархорум музей байгуулагдахад музейн сан хөмрөгт шилжүүлэн өгсөн. Тавганы дотор талд үүлэн хээ, хулууны навчин хээ, Тогоруу шувуу, гадна талд бадам цэцгийн дэлбээн хээ дүрсэлсэн. Юань гүрний (1271–1368) үеийн хөх хээтэй шаазан нь Монголын эзэнт гүрний цэцэглэлтийн бодит бэлгэдэл болж хээ, чимэглэл, ур хийц, тансаг байдлаараа дэлхий дахинаа алдаршжээ. Энэхүү шаазан таваг нь Монголын эзэнт гүрний олон талт худалдаа, соёлыг илтгэн харуулсан дурсгал бөгөөд ийм төрлийн шаазан таваг маш ховорт тооцогдоно.

						аяганууд", Орхоны хөндийн өв, УБ 2013 он, 122-132-р тал. 9. Б.Балжинням. "Зүүлгэ 12" Дэлхийн монголчуудын түүх 4-р боть, 2015 он. 221-222-ртал, 508-509-р тал. 10. Н.Сэр-Оджав, Д.Баяр. Хархорум хотыг судлах экспедицийн 1979 оны ажлын тайлан. Монголын археологи: Хээрийн судалгааны тайлан. (1979-1983) III боть. УБ 2016 он. 101-149-р тал. "Татал-17, Хар хүрэм гэдэг нэрийн тухай". Дэлхийн Монголчуудын түүх 4-р боть. УБ 2016 он. 211-226-р тал. Чингис хаан ба түүнийг залгамжлагчид. Монголын дэлхийн эзэнт гүрэн. номын 188-р тал . У.Эрдэнэбат "Худалдаа гар үйлдвэрлэлийн төв" Монголын эртний нийслэл Хархорум. УБ 2018 он. 156-294-р тал. Ц. Цэндсүрэн "Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис I" УБ 2014, 379-р тал. "Шаазан эдлэл" Хархорум музейн сор үзмэрүүд. Хархорин 2019 он. 100-114-р хуудас.	
	Бумбатын амны хүн чулуу	ү.2010.1.08	1	Өндөр: 141 см Өргөн:44 см Зузаан: 38 см	ХД0125305	1. Б.Баяр, Монгол гүрний үеийн шинэ олдсон хүн чулуун хөшөө. "Монголын дундад зууны археологийн судалгаа" 1-р боть. 2013 он. 201-206-р тал. 2. У. Эрдэнэбат, "Монгол эхнэрийн богтаг малгай, УБ, 2006 он" номын 78-79-р тал уг хөшөөний тухай тодорхойлолт бий. У.Эрдэнэбат. "Хөшөөн дэнжинй хүн чулуу". Монголын эртний нийслэл Хархорум. УБ 2018 он. 300-303-р тал . 1. Н. Уртнасан " Орхоны Хөндийн Соёлын Дурсгалт Газар" УБ 2008 он 68-р тал	Төв Азийн нүүдэлчдийн өвөрмөц нэгэн дурсгал болох, нас барсан ихэс дээдэстээ зориулан босгодог тахилын онгоны бүрэлдэхүүнд ордог хүн дүрст хөшөө юм. Их Монгол улсын үеийн богтог малгайтай эмэгтэй хүнийг дүрсэлсэн хөшөө маш ховор байдаг. Өндөр оройтой малгайтай, хоёр гараараа хэвлийн өмнө хундага барьсан хүн чулуун хөшөө. Хөшөөнд дүрсэлсэн малгайн

						2. Ц. Цэндсүрэн “Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис I” УБ 2014, 367-р тал. "Отчет хангайского отряда Советского-культурной эзпедиции АН СССР и АН МНР" Монголын археологи: Хээрийн хайгуул судалгааны тайлан VI. (1986-1987) 220-278-ртал	хэлбэрээс үзэхэд XIII-XIV зууны үед Монгол эхнэрийн өмсдөг байсан богтого малгай болох нь танигдсан бөгөөд биеийн ерөнхий донж байдал нь эмэгтэй хүний хөшөө болохыг илтгэдэг. Хөшөөнд дүрсэлсэн малгайн хэлбэр зүүлт чимэг зэргээс үзэхэд XIII-XIV зууны үед Монгол эхнэрийн өмсдөг байсан богтого малгай чимэг болох нь танигдах бөгөөд бие бялдрын ерөнхий донж байдал нь уг дурсгал эмэгтэй хүний хөшөө болохыг илтгэдэг. Хархорин сумын төвөөс урагш 35 км зайтай Бумбат уулын Хөшөөн дэнж хэмээх газарт оршиж байсан уг хүн чулууг анх 1987 онд археологич Д.Баяр судлан тодорхойлж шинжлэх ухааны эргэлтэд оруулсан. Хамаарах он цаг: XIII-XIV зуун
	Хархорумын 1-р Монгол бичээст хөшөөний хугархай	XXM2023.1.2	1	Урт: 18 см Өргөн:12.5 см Зузаан: 9.5 см Жин:2810 гр	ХД0124938	У.Эрдэнэбат. "Хархорумын перс бичээстэй хөшөө". Монголын эртний нийслэл Хархорум. УБ 2018 он. 24-26-р тал. 1. Ханс-Георг Хюттель, У. Эрдэнэбат “Хар балгас ба Хархорум – Орхоны хөндий дэх хожуу нүүдэлчдийн суурьшмал хоёр хот “ УБ 2009 он 23-р тал Ц. Цэндсүрэн “Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис I” УБ 2014, 366-р тал Цэндсүрэн “Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис I” УБ 2014, 366-р тал. "Бичгийн дурсгал"	Юань гүрний сүүлчийн хаан Тогоонтөмөрийн зарлигаар 1347 онд Хархорум дахь Буддын их сүмийг сэргээн засварласны дурсгалд зориулан боржин чулуугаар нэгэн гэрэлт хөшөө босгожээ. Уг хөшөөний нэг талд монгол бичгээр нөгөө талд хятад ханзаар “Чингис хаан 1220 онд Хархорумыг нийслэл болгох зарлиг буулгасан. Өгэдэй хаан ордоноо байгуулсан, Мөнх хааны үед Буддын нэгэн их сүм байгуулж түүнийг удаа дараалан сэргээн

						Хархорум музейн сор үзмэрүүд. Хархорин 2019. 2023 он. 26-35-р хуудас.	засварлаж байсан түүх"-ийг сийлэн бичиж чулуун яст мэлхийн суурин дээр суурилуулсан. Судлаачдын дунд "Хархорумын нэгдүгээр монгол бичээс" хэмээн алдаршсан эл дурсгал бүрэн бүтнээрээ үлдсэнгүй хэд хэд хагарснаас Хархорум музейд зарим хэсэг нь хадгалагдаж байна. Хамаарах он цаг: НТ 1347 он
	Зоос	ХХМ2016.1.1	1	Голч:2см Жин:2.94 гр	ХД0127537	Production SiteS in KaraKorum and itS environment: A new archaeological Project in the orKhon valley, Mongolia Ernst Pohl, Lkhagvadorj Mönkhbayar, Birte Ahrens, Klaus Frank, Sven Linzen, Alexandra Osinska, Tim Schüler, Michael Schneider Bemmann et al. 2011 Jan Bemmann, Birte Ahrens, Christoph Grützner et al. "Geoarchaeology in the Steppe: First Results of the Multidisciplinary Mongolian–German Survey Project in the Orkhon Valley, Central Mongolia." Arkheologiin Sudlal. Studia Archaeologica 30 (2011): 69–97.	Монгол-Германы хамтарсан судалгааны багийн 2009 оны малтлагаар Хархорин сумын нутаг Бага нарийны ам хэмээх газраас олдсон Мөнх хааны (1251-1259) сэрээ тамга бүхий мөнгөн зоос. Монголын хаад өөрийн сүр хүч, эрх мэдлийг харуулах өмчийн тэмдэг, овгийн тамга, нэр бүхий мөнгөн зоосыг нийслэл Хархорум хотдоо дэлдүүлж байсны баталгаа болох ховор зоос.
	Зоос	ХХМ2016.1.2	1	Голч:1.17 см Жин: 1.62 гр	ХД0096092	Production SiteS in KaraKorum and itS environment: A new archaeological Project in the orKhon valley, Mongolia Ernst Pohl, Lkhagvadorj Mönkhbayar, Birte Ahrens, Klaus Frank, Sven Linzen, Alexandra Osinska, Tim Schüler, Michael Schneider Bemmann et al. 2011 Jan Bemmann, Birte Ahrens, Christoph Grützner et al. "Geoarchaeology in the Steppe: First	Монгол-Германы хамтарсан судалгааны багийн 2009 оны малтлагаар Хархорин сумын нутаг Бага нарийны ам хэмээх газраас олдсон Мөнх хааны (1251-1259) сэрээ тамга бүхий мөнгөн зоос. Монголын хаад өөрийн сүр хүч, эрх мэдлийг харуулах өмчийн тэмдэг, овгийн тамга, нэр бүхий мөнгөн зоосыг нийслэл Хархорум

						Results of the Multidisciplinary Mongolian–German Survey Project in the Orkhon Valley, Central Mongolia." Arkheologiin Sudlal. Studia Archaeologica 30 (2011): 69–97.	хотдоо дэлдүүлж байсны баталгаа болох ховор зоос.
Нийт 5 дэсийн 5 ширхэг							

_____oOo_____

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0125305

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Хархорум музей	**РД:** 5310701

Музейн зэрэглэл:	Улсын

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Бумбатын амны хүн чулуу	**Хувийн дугаар:** ү.2010.1.08
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: хүн чулуу	

Төрөл зүйл: 1. АРХЕОЛОГИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 1.9 Чулуун дурсгал

Холбогдох он цаг: XIII -XIV зуун

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 12400000.00

Бүтээлчийн нэр:	Тодорхойгүй
Дэг сургууль хийц:	Цул чулуунд хүний дүрсийг цохиж, гаргасан.
Материал, арга ажиллагаа: Боржин чулуу , Цул чулуунд хүний дүрсийг цохиж, гаргасан.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	141.00	44.00, 0.00	38.00	0.00	0.00
Бусад хэмжээс:					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Тодорхойгүй	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Хүн чулууны оройд өндөр оройтой малгай өмсгөн малгай доороос шанааг дагаж унжсан хатан сүйх хэлбэртэй зүүлт сийлсэний зүүн талых нь мэдэгдэнэ. Толгойноос дээш гарсан гозгор оройн хэмжээ нь 20см өндөр, 30см өргөн, 8 см зузаан байна. Хүний нүүр мэдэгдэх боловч нүд хамар ам нь мэдэгдэхгүй болсон. Нүүр, энгэр тал өгөршиж элэгдсэн боловч цээжинд 2 хөх төвийлгөн сийлсэн. 2 гараараа хэвлийн өмнө хундага маягийн сав барьсан нь тодорхой ажиглагдана. Хундаганы амсар 6см, барьсан хэсгээс 6см өндөр, амсар хэсэг бага зэрэг өргөссөн. Ямар нэгэн бүс бүслээгүй шулуун хувцастай. Бие бялдрын ерөнхий донж байдал, уг дурсгал эмэгтэй хүнийг илтгэнэ.
Тэмдэг бичээс: Богтаг малгай дүрсэлсэн.
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: бүтэн
Чанар байдал: dund
Гэмтэл: Малгайн оройн хэсгээрэ хугарч унасан. Зүүн гарын буглага орчим холторч гэмтсэн. Баруун гарын бугалага урд талдаа 40см орчим цууралттай. Баруун талд хормой хэсгээрээ холторсон. Ар талд хормой хэсгээрээ 21х12см хэмжээтэй зууван гонзгой хэлбэртэй хэлтэрч унасан.

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Хүн чулууны оройд өндөр оройтой малгай өмсгөн малгай доороос шанааг дагаж унжсан хатан сүйх хэлбэртэй зүүлт сийлсэний зүүн талых нь мэдэгдэнэ. Толгойноос дээш гарсан гозгор оройн хэмжээ нь 20см өндөр, 30см өргөн, 8 см зузаан байна. Хүний нүүр мэдэгдэх боловч нүд хамар ам нь мэдэгдэхгүй болсон. Нүүр, энгэр тал өгөршиж элэгдсэн боловч цээжинд 2 хөх төвийлгөн сийлсэн. 2 гараараа хэвлийн өмнө хундага маягийн сав барьсан нь тодорхой ажиглагдана. Хундаганы амсар 6см, барьсан хэсгээс 6см өндөр, амсар хэсэг бага зэрэг өргөссөн. Ямар нэгэн бүс бүслээгүй шулуун хувцастай. Бие бялдрын ерөнхий донж байдал, уг дурсгал эмэгтэй хүнийг илтгэнэ.
Хэрэглэж байсан хүн: Тодорхойгүй
Цуглуулагчийн нэр: Хархорум музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 74
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн	Улс	Эхэлсэн	Дууссан	Үзэсгэлэнгийн	Даатгалын

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

Ж.Цамбагарав нар Хархорум музейн сор үзмэрүүд, УБ, 2020, 2023

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0022889

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Хархорум музей	**РД:** 5310701

Музейн зэрэглэл:	Улсын

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Хөх цагаан таваг	**Хувийн дугаар:** XXM2014.1.13
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Таваг	

Төрөл зүйл: 1. АРХЕОЛОГИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 1.4 Ахуй хэрэглээний эд өлгийн зүйл

Холбогдох он цаг: XIII -XIV зуун

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 11250000.00

Бүтээлчийн нэр:	Тодорхойгүй
Дэг сургууль хийц:	Паалантай шавар эдлэл, шавраар хийж шатаан бэхжүүлсэн.
Материал, арга ажиллагаа: Шавар, паалан, Паалантай шавар эдлэл, шавраар хийж шатаан бэхжүүлсэн.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	5.00	0.00, 0.00	0.40	29.50	1130.00
Бусад хэмжээс: ёроол Дм 21см					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Тодорхойгүй	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Шаргал өнгөтэй жижиг ширхэг бүхий шавраар хийж шатаан бэхжүүлсэн. Зузаан хүнд хавтгай таваг. Цайвар цэнхэр туяа бүхий тунгалаг паалан гүйлгэжээ. Тавагын дотор талын ёроолд нэг тогоруу, 2 нугас, цэцэг навчыг нууранд байгаа мэт дүрсэлжээ. Хүрээг дагуулан удвал цэцгийн дэлбээ, хулууны навчин хээгээр чимжээ. Ёроолын болон хүрээний хээг 3 нарийн зураасаар тойрог хэлбэрээр зурж тусгаарласан байна. Тавагын гадна талын хүрээг бадам цэцгийн дэлбээн хээгээр тойруулж дэлбээ тус бүрийн дунд үүл угалзан хээгээр гоёжээ.
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: Бүтэн
Чанар байдал: dund
Гэмтэл: 3 хэсэг хагарсаныг нааж эвлүүлсэн. Амсарт 20.5, 1 см хэмжээтэй 2 хэсэг хагарч унасан. Мөн 3 см, 3.5 см хэмжээтэй хагарсныг нааж эвлүүлсэн.

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Шаргал өнгөтэй жижиг ширхэг бүхий шавраар хийж шатаан бэхжүүлсэн. Зузаан хүнд хавтгай таваг. Цайвар цэнхэр туяа бүхий тунгалаг паалан гүйлгэжээ. Тавагын дотор талын ёроолд нэг тогоруу, 2 нугас, цэцэг навчыг нууранд байгаа мэт дүрсэлжээ. Хүрээг дагуулан удвал цэцгийн дэлбээ, хулууны навчин хээгээр чимжээ. Ёроолын болон хүрээний хээг 3 нарийн зураасаар тойрог хэлбэрээр зурж тусгаарласан байна. Тавагын гадна талын хүрээг бадам цэцгийн дэлбээн хээгээр тойруулж дэлбээ тус бүрийн дунд үүл угалзан хээгээр гоёжээ.
Хэрэглэж байсан хүн: Б. Хархорум хотын туурь, 13-14-р зуун,
Цуглуулагчийн нэр: Хархорум музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 584
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Судлагдсан байдал:

Ж.Цамбагарав нар Хархорум музейн сор үзмэрүүд, УБ, 2020, 2023 У.Эрдэнэбат Монголын эртний нийслэл Хархорум, УБ, 2018, 2020

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0124938

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Хархорум музей	**РД:** 5310701

Музейн зэрэглэл:	Улсын

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Хархорумын 1-р Монгол бичээст хөшөөний хугархай	**Хувийн дугаар:** XXM2023.1.2
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Бичээст хөшөө	

Төрөл зүйл: 2. ТҮҮХИЙН ЦУГЛУУЛГА

Холбогдох он цаг: XIII зууны сүүлч XIV зууны эхэн үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Үзүүллэгт
Үнэлгээ: 4000000.00

Бүтээлчийн нэр:	Тодорхойгүй
Дэг сургууль хийц:	Боржин чулууг хэлбэрт оруулан засаж, бичээсийг ухаж сийлсэн
Материал, арга ажиллагаа: Чулуу, Боржин чулууг хэлбэрт оруулан засаж, бичээсийг ухаж сийлсэн	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	0.00	12.50, 18.00	9.50	0.00	2810.00
Бусад хэмжээс:					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Монгол	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Бичээст хөшөөний хугархай. нүүрэн талдаа монгол бичээстэй, Зөв биш хэлбэртэй, боржин чулууг сайтар засаж 5 мөр монгол бичээстэй
Тэмдэг бичээс: Бичээсийн утга нь 1220 онд "Чингис хаан Хархорумыг үүсгэн байгуулах зарлиг буулгасан, Өгэдэй хаан ордоноо барьсан, Мөнх хаан буддын сүм хийд байгуулсан, Тогоон төмөр хаан үед сэргээн засварласан" гэсэн утгыг сийлсэн.
Ялгагдах онцлог: Нийтлэг
Зориулалт: бичээст хөшөө

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: Бүтэн бус
Чанар байдал: dund
Гэмтэл: зөв биш хэлбэртэйгээр хугарсан

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Бичээст хөшөөний хугархай. нүүрэн талдаа монгол бичээстэй, Зөв биш хэлбэртэй, боржин чулууг сайтар засаж 5 мөр монгол бичээстэй
Хэрэглэж байсан хүн: Хархорум хот
Цуглуулагчийн нэр: Хархорум музей
Бүтээлчийн түүх: Тодорхойгүй

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 719
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

байхгүй

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0096092

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Хархорум музей	**РД:** 5310701

Музейн зэрэглэл:	Улсын

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Зоос	**Хувийн дугаар:** XXM2016.1.2
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Зоос	

Төрөл зүйл: 1. АРХЕОЛОГИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 1.4 Ахуй хэрэглээний эд өлгийн зүйл

Холбогдох он цаг: XIII зууны дунд үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Түгээмэл
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 3000000.00

Бүтээлчийн нэр:	Тодорхойгүй
Дэг сургууль хийц:	Дэлдэж хийсэн.
Материал, арга ажиллагаа: Зэс, Дэлдэж хийсэн.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	0.00	0.00, 0.00	0.09	1.17	1.62
Бусад хэмжээс:					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Тодорхойгүй	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: А. Тэгш бус дугуй хэлбэртэй, бор хүрэн өнгөтэй зэс зоос. Б
Тэмдэг бичээс: . Зооснь голд 2 тийш харсан сэрээ тамгыг дүрслэж байна. Нүүрэн талд: Сэрээ тамга 2 тийш харсан. Ар талд: Үл мэдэгдэх араб бичээстэй, бичээсийн утга тайлагдаагүй.
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: Бүтэн
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: Бага зэрэг элэгдсэн.

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: А. Тэгш бус дугуй хэлбэртэй, бор хүрэн өнгөтэй зэс зоос. Б
Хэрэглэж байсан хүн: Б. Тодорхойгүй.
Цуглуулагчийн нэр: Хархорум музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 646
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

үгүй

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0127537

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Хархорум музей	**РД:** 5310701

Музейн зэрэглэл:	Улсын

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Зоос	**Хувийн дугаар:** XXM2016.1.1
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр: Зоос	

Төрөл зүйл: 1. АРХЕОЛОГИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 1.4 Ахуй хэрэглээний эд өлгийн зүйл

Холбогдох он цаг: XIII зууны дунд үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал: Ховор
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 13800000.00

Бүтээлчийн нэр:	Тодорхойгүй
Дэг сургууль хийц:	Дэлдэж хийсэн.
Материал, арга ажиллагаа: Мөнгө, Дэлдэж хийсэн.	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	0.00	0.00, 0.00	0.11	2.00	2.94
Бусад хэмжээс:					

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл: Тодорхойгүй	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: А.Тэгш бус дугуй хэлбэртэй, хар саарал өнгөтэй мөнгөн зоос. Тэгш бус дугуй хүрэн дотор 2 тийш харсан сэрээ тамгыг тод дүрслэсэн.
Тэмдэг бичээс: Б. Нүүрэн талд: Мөнх хааны сэрээ тамгыг тод дүрсэлж, тамга тойроод бүдэг дугуй хүрээтэй. Ар талд: Үл мэдэгдэх араб бичээстэй, бичээсийн утга тайлагдаагүй.
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: Бүтэн
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: Ар тал нэлээд элэгдсэн.

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: А.Тэгш бус дугуй хэлбэртэй, хар саарал өнгөтэй мөнгөн зоос. Тэгш бус дугуй хүрэн дотор 2 тийш харсан сэрээ тамгыг тод дүрслэсэн.
Хэрэглэж байсан хүн: Б. Тодорхойгүй.
Цуглуулагчийн нэр: Хархорум музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 645
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал: үгүй

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/